

SLOVENSKI NAROD.

iznajma vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ograke dežele za vse leta 25 K., za pol leta 18 K., za četrt leta 6 K. 50 h., za en mesec 2 K. 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leta 24 K., za pol leta 12 K., za četrt leta 6 K., za en mesec 2 K. Kdor hodi sam ponuj, plača za vse leta 22 K., za pol leta 11 K., za četrt leta 5 K. 50 h., za en mesec 1 K. 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poštnina. — Na narodne brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od peterostopne peti-vratne po 12 h., če se oznanilo tiski enkrat, po 10 h., če se dvakrat, in po 8 h., če se tiska trikrat ali večkrat. — Doplisi so izvleči frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljenštvo je v Knaufovih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I. nadstropju, upravljenštvo pa v pritličju. — Upravljenštvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Klerikalci in vseučilišče.

Parlamentarni uspeh posl. Plantana ne da klerikalcem miru. Kar božjasto jih meče zavist, da se je liberalen poslanec srečno in energično zavzel za prvi slovenski narodni postulat, med tem ko se klerikalci še oglašiti niso hoteli in so podali skromno izjavico samo, ker smo jih mi z moraljnimi bresmi v to prisili.

Sicer gre za stvar, ki čisto nič ne tangira klerikalnih strankarskih interesov, za stvar, ki je splošnega narodnega pomena, a vendar skušajo ti »Slovenčevi« poprej odjeti poslancu Plantanu efekt njegovega govora.

Samo kak zabit mežnar more verjeti »Slovenčevi« zvijači, da je poslance Plantan odnehal v glavni točki. Tudi klerikalci ne zahtevajo več kakor mi in kakor je zahteval Plantan. Sčim pa se vseučilišče ustanovi. Z zakonom in samo z zakonom. Plantan je zahteval zakon, ravno tak zakon, kakršnega je vlada predložila zastran italijanske fakultete. Italijansko fakulteto tvori vlada že s 1. oktobrom; slovenska fakulteta se pa s 1. oktobrom ne more otvoriti, ker ni prostorov in ker niso še presekrljeni vsi pripomočki. Plantan je zahteval, da se obenem z italijanskofakulteto ustanovi tudi slovenska fakulteta; ni pa mogel zahtevati, naj se obenem tudi otvoriti, ker je za italijansko fakulteto vse pripravljeno, za slovensko pa ničesar. Plantan je s svojim govorom pokazal, da resno misli in da resno uvažuje vse razmere, klerikalcem pa je samo zato, da bi ščivali. In v ta namen lažejo, kar se da.

Slobodno jim! Narodno-napredni stranki ni za cenene efekte, nego za pozitivne uspehe. Nam je za dejansko pridobitev pravne fakultete, iz katere se sčasoma razvije popolno vseučilišče, danes pa moramo resno dvomiti,

da je klerikalcem sploh kaj za pridobitev vseučilišča.

Različne okolščine kažejo namreč, da se nekaj pripravlja za kulisami, kar zna pokopati naš prvi narodni postulat, da se pripravljajo klerikalci na največje narodno izdajstvo, kar si ga more človek misliti.

V tem oziru smo prejeli z Dunaja od odišne, kako dobro pouđene strani pisma, ki pojasnjuje stvar veleznačilno in v katerem je rečeno med drugim:

»... Članka »Klerikalci in vseučilišče«, ki ste ju priobčili 18. in 19. tm. na slov. kroge sta naredila na Dunaju najboljši vtis. Zadeli ste v črno. Stvar je bila točno tako, kakor ste jo pojasnili. Samo eno okolnost niste zadostno pribili. Slovenski klerikalci se niso oglašili za besedo, ker se jim je to prepovedalo od strani nemških in drugih klerikalcev. Kot Luegerjevi štifelpucari so seveda ubogali. Vesoljno klerikalstvo je namreč hotelo zakon o zvišanju duhovskih plačnihhotapsko spraviti v debato in zato so dobili Luegerjevi slovenski štifelpuceri povelje, da ne sme nihče govoriti. Šele ko je te štifelpucarje »Slovenski Narod« napadel, so prosili dovoljenja prisvojih nemških komandantih, če smoje podati vsaj kratko izjavo. Značilno pa je, da so ne le nemški, nego tudi slovenski klerikalci grozovito zabavljali, da je govoril tudi Biankini. Ta namreč nič vprašal za dovoljenje, marveč govoril »na lastno pasto. Tu se vidi, da slovenski štifelpuceri že govoriti ne smej, če jim tega ne dovolijo nemški klerikalci.

Ali to je postranska stvar. Opozoriti Vas moram na nekaj drugega. Vzemite bič v roke, devetkrat spleteti bič in postavite se na stražo, kajti klerikalci pravljajo veliko izdajstvo.

Klerikalci govorijo mnogo o junk-

timu med italijansko in med slovensko fakulteto. Slovesno so izjavili, da zahtevajo, da se mora obenem z italijansko fakulteto ustanoviti tudi slovenska. Vsako politično oslave, da v Avstriji ne zadostuje, da se nekaj zahteva; kdor samo zahteva, še ni nidesar dosegel. Doseže se le takrat kaj, če se vlado prisili, da ugodi dotični zahtevi.

Zato pa je veliko vprašanje, ali imajo klerikalci sploh voljo, prisiliti vlado, da ugodi slovenski zahtevi in 2. na kak način jo hočejo prisiliti.

Kar se tiče načina, je odgovor lahak. Vladi se skrajno mudi, da ustanovi italijansko fakulteto. Obljubila je Italijanom, da jo otvorí s 1. oktobrom in zato bo napela vse strune, da bo dotični zakon v parlamentu čimprej odobren. Zakon o italijanski fakulteti je že v odseku, med tem ko zakon o slovenski fakulteti še spisan ni, kaj še predložen v zbornici. Klerikalci so obljudili junktim. Svojo oblubo morejo izpolniti edino na ta način, da v proračunskemu odseku z vsemi sredstvi zadržujejo odobrenje zakona o italijanski fakulteti, dokler ni predložen zakon o slovenski fakulteti. Oba ta zakona se morata obenem odbriti v proračunskega odseku in obenem v zbornici. Samo če bodo klerikalci tako postopali, bodo držali svojo oblubo.

Drugo vprašanje pa je, če imajo sploh voljo izpolnitisvoj oblubo. Njihovo postopanje pri prvem branju zakona o italijanski fakulteti kaže, da nimajo volje držati svoje oblube glede junktim. Ko so klubovi načelniki imeli posvetovanje zastran te predloge, so se klerikalci v zmislju junktim še upirali, deš, da ne puste prvega branja tega zakona. Ali vdali so se. Pri prvem

branju, kakor povedano, pa še energetično niso smeli nastopiti. »Kje je junktim,« smo se vpraševali, ko smo izvedeli za te dogodke, in obše so nas mučne slutnje.

Danes Vam lahko povem, kaj mislico v naučnem ministrstvu o klerikalnih namenih. V naučnem ministrstvu so popolnoma prepričani, da klerikalci ne bodo delali italijanski predlogi resnih ovir. Govorili bodo pač o junktim, zahtevali, da se ustanovi slovenska fakulteta, ali — ostalo bo pri besedah. V naučnem ministrstvu so popolnoma brez skrbi, da klerikalci ne bodo zadržali ustanovitve italijanske fakultete, da bodo svoj odpor samo markirali zradi slovenske javnosti, sicer pa se bodo zadovoljili »mit kleinen Gefälligkeiten«, ki jih ima vlada zanje že pripravljeno.

Če bi klerikalci hoteli, bi v proračunskega odseku lahko zadrževanje razprave o italijanski fakulteti pripravili vlado v tako stisko, da bi morala ugrediti slovenski zahtevi; ali vse kaže, da tega ne bodo hoteli storiti, da bodo samo markirali odpor, a ko jim vlada izkaže tiste »kleine Gefälligkeiten«, se bodo pa pustili spremagati in se bodo izgovarjali, da so storili, kar je bilo mogoče, čudežev pa da niso mogli delati.

Imam vtis, da je med vlado in med klerikalci že vse dogovorjeno.

V svojem članku ste tudi omenili, da napredna stranka ni zastopana v proračunskem odseku. Povedali ste to z nepotrebno delikatnostjo; kar naravnost bi bili povestili, da so klerikalci naprednjake ogoljili za zastopstvo v odseku. Ker napredna stranka v odseku ne more siliti klerikalcev na resen in ne samo na markiran boj, ima časnikarstvo dolžnost, da to stori. Pri-

pravite si torej bič, dober in trden bič, in stoje na straži ...«

Tako spoštovani dunajski so-mišenik, o česar dobrih informacij ni dvoma. To pismo nam kaže, zakaj se klerikalci tako trudijo, da bi posl. Ptantanu podtaknili »politično napako«, ki je sploh ni storil. Že zdaj iščemo klerikalci izgovorov, kako bi maskirali pripravljeno izdajstvo. Toda mi bomo stali na straži in gorjeti tistim, ki v tej velevažni zadevi ne store svoje narodne dolžnosti v polni meri.

Vojna na Daljnem Vztoku.

Na pragu nove bitke.

Po najnovnejših vesteh iz Mandžurije se splošno sodi, da se v najkrajšem času vname nova bitka. Ruske pozicije se razprostirajo preko 42 milj od Jekohinga preko Supinghenga do Hejdosienu in so močno utrjene. Japonci prodriajo v treh kolonah od Kajuzena, Cauta in Fakumena. Na vzhodnem krilu so se Rusi, ki so se umaknili od Tunvasijana in Sint-sintina, sprva ustavili pri Vaugaci, 48 milj severno od Tunglura, kasneje pa so se pomaknili še bolj proti severu, da se sedaj njih sprednje pozicije nahajajo pri Linkohenu, 15 milj severno od Vangace.

Kakor se poroča »Daily Telegraph« iz Šanghaja, je ruska armada v Mandžuriji razvrščena v tri kolone. Zapadna kolona stoji pri Fenhuasianu, severna pri Čantunu, vzhodna pa pri Jekijkenu. Najmočnejši ruski voj šteje šest divizij. Pričakuje se, da se nova bitka prične še pred začetkom devetne dobe.

Iz japonskega glavnega taborišča pa se javlja: Tri ruske kolone so po železniški progi prodri proti jugu. 18. t. m. so jih napadli Japonci in

LISTEK.

Marko Bruc in njegovi divji petelini.

(Po zanesljivih lovskih virih poroča Hribovec).

Vsega spoštovanja in vso časti vrednemu dohtarju kompletnega žinozdravništva Marku Brucu je načnili nedavno vse zavisti vredna Fortuna v pobratimstvu z vrlo Diano, da je priženil poleg ljubeče, divne senke ter premnogo drugih dragocenih premičnin vse letošnje — divje peteline v prehognatem revirju svojega dobrega tasta Obroča.

Ni čude, da se mu je porodila pog slednjega prej neznana mu lovata navdušenost, ... dá, takova, da je trdno sklenil, postrejiti vse svoje peteline kar z lastno puško. Ni čuda, da ga je vrlo indigniral sicer vrli komisar, a še vrlejši, po vesoljni slovenski Krajini prosluli lovec Jaka Krusec, ko se je leta v prijateljski družbi, h kateri sta pripadala obe, malce pred letošnjo sezono hvalil, da so prvi petelin v Obročevem revirju letos njegov; pri tem se je opiral

na dovoljenje gostoljubnega otca Obroča, kar pa je bilo seveda v očeh Marka Bruci leta povsem brezpravno, Umevno je torej, da mu je užaljeni Marko takoj blagodušno odvzel ono dovoljenje s kategoričnim, rezkim in slovenskim zatrdom: »Vsi petelini v Obročevem revirju bodo letos moji, prvič, ker — so moji, — kajti znano vam budi, da sem jih priženil, — drugič, ker jih bom sam streljal in tretjič, ker izključujem kratko vsakega lovskega-gosta, bodisi tudi najdražjega mi druga, z letošnjega lova. Blagovolite upoštevati te moje besede, a brez zamere!«

Krusec se je spoštljivo priklonil in skupno z mnogimi solovci, nekdanjimi Obročevimi gosti, ki jih je bilo slušajno več v tisti družbi, klavrn in brez zamere upošteval trpkе besede. Toda molčati ni mogel stari pikirani lovec in kmalu se mu je izvil nehoté vzdih: »Naj pa popadajo torej v božjem imenu letos kar vse petelini v revirju dobrega Obroča! Hej, vraga, prej bom jaz divji petelin, kot pa ti, Bruc, za takov lov dostojen lovec in strelec. Tudi če se ti nastavi na cev kaka kanaljā, ji ne odbijes nit peresa ne! Sicer pa: lovski blagor!«

In molčati niso mogli i vti drugi prijatelji ali dobiti znanci-lovci ter jeli pritrjevati z rahlimi posmehi tovarišu Krulcu in jeli dopolnjevati njegove skromne besede z nežnimi, a tem neprijetnejšimi zbadljivkami. In slednje niso mogle utihniti nikoli in nikoder poslej.

No, in od tedaj se je stalno pričudila k Markovi lovski navdušenosti prevroča želja po osveti ... Ah, da bi že skoro napočilo hladno jutro prvega aprila! Orgel bode takoj vsem tem zavidnim zbadljivcem njih ne-slane trditve, opral se pred njimi ter jih nesmrtno blamiral ...

In kmalu je napočilo hladno jutro prvega aprila. V Obročev reviru ni bilo običajnih lovcov-gostov, pač pa je prisihal gospodar petelinov, gospod Marko Bruc sám. Sam v polnem pomenu besede, ker je ležal njegov podlovec Škafar, ki je bil po njegovi odredbi edini letošnji paznik petelinov v celiem revirju, slučajno hudo bolan. Zaman je odsvetoval izkušeni bolni podlovec neizkušenemu nadlovcu prvi pohod brez spremjevalca; ko pa gospodar le ni odjenjal, mu je popisal po možnosti dozdevno najboljše stojšče na glasovitem Visokem hribu ter pot do tja.

Umevno je, da je nato neizkušeni gospodar v pretemnem jutru kmalu izgrešil neznano dolgo pot do neznanega stojšča na neznanem hribu, dasi je imel jasno gorečo svetliko s seboj. Mesto na Visoki hrib bi bil namreč že dolgo že skoro prilezel v gozdno kotlino Globoki dol, da se ni malec prej strahoma preveril, da ga vodi brezkončna pot nevzdržema navzdol, navzdol ... Prestrašen se je ozrl v nebo in se prestrašil še bolj. Nobene zvezde več, vse naokoli že bela, čimdalje živejša jasnina. Da bi vrag to prokletje jutro, to prokletje padajočo stezo s Škafarem, z Visokim hribom in vsemi petelini vred!

... Jezno je zaškrtal izgubljeni lovec z zobmi in v sveti jezi pozabil pihni svetliko in ubral skokoma pot nazaj. Ko jo je že dolgo pripokal do prvega razpotja, se je takoj preveril, da je zavil ravno tu mesto na desno proti vrhu, pomotoma na levo. Zato je krenil vsaj sedaj na desno in se gnal že ves poten in truden gori v hrib.

Toda kmalu, prekmalu se mu je posmejalo nebeško solnce izza Gradiških hribov in ko je dospel naposled vendar na Visoki hrib, ni bilo o petelinu ni duha ni sluha, kaj-li o nje-

govem rajskomčinem petju. Umevno je, da mu ni prav nič imponiral divni razgled z višine dolu po širni pokrajini v krvavo zlatili pramenih mladega solnca in da je i tu na hribu pozabil pihni svojo luč. Umevno je, da se je tudi vrnil brez petelina dol s hriba.

Uzloviljen je šel budit Škafarja ter mu ostro zabičil, da naj skoro ozdravi, sicer mu odpove službo in nastavi drugega paznika; zabičil mu je tudi, da mu naj najde takoj zanesljivega petelina in da ga naj takoj o tem pismeno obvesti ...

Ko se je vrnil domov v mesto, je vel vestno izpolnjevati trdn sklep, ki se mu je porodil medpotoma, namreč trdn sklep, da se ne prikaže zbadljivim prijateljem ali znancem, dokler jim ne utegne pomoliti pod nos prvo lovsko trofejo v podobi divjega petelina. In res se ni silno dolgo pojavit nikomur in nikjer.

Kar ga odreši nekega večera brzozav zvestega paznika: »Vaša prisotnost nujno potrebna! Ujel sem divjega petelina — živega! Škafar.« In že nastopnega jutra zarana se je odpeljal gospod Marko Bruc z vso svojo navdušenostjo in z velikanskim kurnikom po živi lovski plen.

(Koniec prih.)

jih potisnili nazaj proti severu. Istočno je navalilo 500 ruskih konjenikov na japonski hospital o Kangpinu na desnem bregu reke Liao. Japonska pehota in artiljerija ste sovražnika razgnali in mu povzročili znatne izgube.

Japonska armada.

Dopisnik »Novega Vremena«, Olginski, poroča svojem listu iz Hučulina nadrobno o sestavi in številnosti japonske, v Mandžuriji se nahajoče armade.

Po njegovem poročilu, ki baje temelji na zanesljivih in natančnih poizvedbah, ima sedaj japonska armada 320.000 bojevnikov.

Od teh odpade 57.000 mož na Kurokijev armado, 60.000 na Okujevo, 60.000 na Nogijevu, 70.000 na Nodzuevo, 33.000 pa na Kavamurovo armado. K temu številu se morsajo še prijeteti voji na etapnih pozicijah, da se mora torej ceniti vsa japonska vojna sila, ki pride v prihodnji bitki v poštev, na 390.000 mož. Število Hunguzov, ki stoje pod japonskim poveljstvom, se ceni v ruskom generalnem štabu na 35 do 40.000 konjenikov.

Ruska armada, ki ima započeti boj s temi japonskimi voji, se je v zadnjem času znatno okreplila in general Linevič poveljuje sedaj tako močni in številni armadi, kakor še doslej nobeden ruski vojskoved.

General Kuropatkin.

Petrogradske »Novosti« poročajo, da general Kuropatkin v pismu na nekega svojega priatelja odločno dementuje vest, da bi bil prosil, da bi se ga odpoklicalo z bojišča. On se sicer čuti izmučenega in utrujenega, vendar pa je še sposoben za delo in sramotno bi bilo zanj, ako bi zapustil bojišče v hiper, ko se imajo dograti najvažnejši dogodki.

Admiral Birilev.

Kakor se javlja iz Petrograda, odpotuje admiral Birilev v četrtek 25. t. m. v Vladivostok. Birilev prevzame poveljstvo vladivostoskega brodovja; to je isto mesto, kakor ga je preje zavzemal admiral Skridlov.

O admiralu Roždestvenskem.
Dopisnik pariškega »Matina« brzojavlja iz Petrograda: Vnovič dementujem z vso odločnostjo vest, da bi bil admiral Roždestvenski prosil, da se ga odpovali. Resnica je, da je Roždestvenski nekolikobolehen, teda bolezen ne more streti jeklene volje tega energičnega človeka in moral bi preje umreti, da bine izvojeval osebno odločilne bitke z Japonci.

Daily Telegraph se brzojavlja iz Hongkonga:

Sporočilo se je semkaj, da dospete dni v tukajšnje pristanišče odde-

lek baltiškega brodovja pod osebnim poveljstvom admirala Roždestvenega.

Rusko brodovje ostane v luki 24 ur, da se preskrbi s potrebnim premogom. Delaveci v pristanišču so dobili nalog, da naj bodo pripravljeni na 24 urno, noč in dan trajajočo službo, da bodo nalagali premog in provijant na ruske ladje. Admiral Roždestvenski odpuluje na to nemudoma proti severu naravnost v Vladivostok.

Razprava radi kapitulacije Port Arturja.

Kakor poroča »Echo de Paris«, se prične razprava radi predaje Port Arturja pred vojnim sodiščem sredi meseca junija. Pred vojno sodišče so pozvani tisti generali in admirali:

General Steselj, admirali Uhtomski, Vireni, Bošinski in Grigorovič, in generali Birli, Fok, Nadihine, Terbickin, Nikiljin in Garbatovski. Generali in admirali, ki se nahajajo v japonskem ujetništvu, so dobili ukaz, naj oddado častno besedo in se vrnejo na Rusko.

Častniki brez sabelj.

Rusko vojno ministrstvo izda te dni ukaz, da se imajo vsi nejahajoči častniki pehote oborožiti s puško in bajonetom; samokres in sablja se odpravita. Ta ukaz se izda na prošnjo častniških korov samih, ker se s tem znatno poveča bojna sposobnost častnikov.

Kakor je znano, so isto ukenili tudi Angleži za časa burske vojne.

Križna na Ogrskem.

Budapešta 21. maja. Voditelji opozicije so predlagali v izvrševalnem odboru sledoč resolucijo: Koalicija pozdravlja dejstvo z odkritim veseljem, da je cesar pri volji, ministrstvo iz opozicije imenovati in ker je to patriotska dolžnost, stavi se vladarju v ta namen na razpolago. Kar se tiče programa koalicije, morala bi zadostovati vsebinu adrese, sicer je pa tudi o stvarnih posameznostih zadostno informovala poslanca Kossutha in grofa Andrássyja. Vkljub temu smatra opozicija za svojo dolžnost, da na cesarjevo željo že enkrat obrazloži svoj program. Pripravljena je tudi, imenovati svojega zaupnika, ki naj da vladarju zaščilenja pojasnila.

Budapešta 21. maja. Vodilni odbor združene opozicije je imenoval grofa Andrássyja za svojega poslavnika in zaupnika, da pojasni vse potrebno vladarju ter začne potrebna pogajanja za sestavo nove vlade. Prvotno se je govorilo o Kossuthu, glede katerega je želel tudi

cesar, naj bi prevzel novo vlado, toda opozicija je izdala parolo, da za sedaj Kossuth še ne more prevzeti sestave nove vlade. Šele ko bi imela neodvisna stranka kot taka sama večino v državnem zboru, bi mogel stopiti Kossuth na krmilo vlade. Za sedaj pa more prevzeti vlado le član desidentov, ker program bodoče vlade mora biti še na temelju nagode iz leta 1867. Pač pa lahko postanejo pristaši opozicije člani v takem ministrstvu.

Budapešta 21. maja. Grof Julij Andrássy je imel sinoči konferenco s Kossuthom in Burianom. Konference se je udeležil tudi pl. Szell. Sklenilo se je, da se začne Andrássy takoj v ponedeljek pogajati z voditelji opozicije glede programa, ki se naj predloži cesarju. Sluti se, da je cesar vendar pri volji, dati tudi glede vojaških zahtev gotove koncesije, sicer bi ne bil poslal Buriana kot svojega zastopnika v Budapešto. V političnih krogih pa se sodi, da za sedaj še ne pride koaličnemu ministrstvu, temuč da se definitivna vlada sestavi še v jeseni, do tedaj pa bo vladalo prehodno ministrstvo.

Ameriška sodba o avstrijski vojni mornarici.

London 21. maja. Ameriška vlada je poslala svojega admirala O'Niela v Avstrijo, da preštudira pristanišča in vojno brodovje. Sedaj je prinesel »Standard« sodbo tega strokovnjaka o avstrijski vojni mornarici. Admiral pravi, da ima Avstro-Ogrska najhitrejše vojne ladje celega sveta. To je prav pripravno brodovje, ki prenaša dovolj teže ter se mu ni treba bat nobenega sovražnika, ker po lastni razsodbi se lahko spusti ali v bitko ali pa se ji izogne. Posebno hvali vojne ladje, ki so zgrajene v Trstu in Pulju. — Ako je naše vojno brodovje tako izbornno, šemmu pa je treba vedno novih milijonov za vojno mornarico?

Konferenca jugoslovanskih škofov v Rimu.

Rim 21. maja. Danes se je pričela konferenca škofov iz tistih jugoslovanskih pokrajin, kjer ima ali je vsaj imela staroslovenščina pravico pri cerkvenih obredih. Urejevalo se bo slovansko bogoslužje pa tudi označenem zavodu sv. Jeronima. Papež bo sprejel povabljeni škofovi korporativno, da mu izroči spomenico. V papeževem imenu se bo škofovi pogajali njegov delegat. Konferenca bo trajala več dni. — Za pravičnost v Vatikanu pa je zelo sumljivo, da niso dobili povabila katoliški škofovi Bosne in Hercegovine ter zadrski nadškof Milinovič, o katerih je znano, da so naj-

gorečnejši zagovorniki glagolice. Posedno v Dalmaciji so razburjeni nad takimi spletki ami v Vatikanu. Mostarski škof dr. Buconić je brez povabila šel v Rim.

Dogodki v Macedoniji.

Sofija 21. maja. Car je postal vojnemu ministru Savovu in načelniku generalnega štaba Dimitrovu visoka odlikovanja, kar se spravlja v zvezo z Macedonijo. Znano je namreč, da imata odlikovana dostojaščenstvenika največje zasluge, da ne prehajajo četečez mejo ter skrbita s tem za splošno pomirjenje, kar je v smislu Rusije. Obenem pa je tudi sultan odlikoval bolgarskega generala Andrejeva, ki se mudi v Garigradu zaradi ureditve meje. Shodi in demonstracije proti Grkom se nadaljujejo po večjih bolgarskih krajih. Povsod se oznanjuje Grkom bojkot.

Solun 20. maja. V bitoliškem vilajetu med Serdžem in Košanom so naleteli turški vojaki na močno grško četo. Grki so izobesili belo zastavo v znamenje, da ne goje sovražsta do Turkov. Vkljub temu je zapovedal turški častnik strelijeti. Sedaj so začeli strelijeti tudi Grki ter so ubili 25 turških vojakov. Turki so se moralni končno umakniti, a Grki jih niso več pregnali.

Carigrad 20. maja. Izjemno sodišče v Drinopolju je obsodilo dve osebi, med njima enega duhovnika, na smrt, 21 obtožencev pa je dobilo po več let ječa.

Rumunsko-turški spor.

Carigrad 21. maja. Turška vlada še vedno ni dala formalnega odgovora na zahteve Rumunije, temuč le splošna nezadostna zagotavljanja. Rumunsko poslanstvo vztraja pri prvotni zahtevi ter se pripravlja na odhod iz Carigrada. Ako se to zgodi, prevzame nemški poslanik zastopstvo rumunskih interesov. Varstvo kučkovških cerkev in šol v Macedoniji pa se izroči tam, kjer ni nemški konzularni uradov, drugi velesili, najbrži Italiji. Nemški poslanik neprestano posreduje, da bise konflikt zlepna poravnal.

Nemiri na Rusku.

Petrograd 21. maja. Za naslednika Jermolova je določen knez Čerbatov, ki je bil poprej predsednik moskovskega kmetijskega društva. Čerbatov je zelo konzervativ.

Petrograd 21. maja. Žid Stielmann, ki je umoril policijskega načelnika v Odesi, je obsojen na smrt, a sodišče ga je obenem priporočilo carjevi milosti.

Petrograd 21. maja. Dejstvo, da se je usoda Gorčemu vsestransko zboljšala, sledi iz tega, ker se je pri obnovljeni preiskavi pokazalo, da za obtožbo ni dokazov. Ta ugodni

prevar bo vsekakor dobro vplival na njegovo holezen.

„Slovenske Matice“ XLI, redni občni zbor

bo v sredo dne 7. rožnega 1905, ob šestih popoldne v veliki dvorani „Mestnega doma“.

Vrata razpravam: 1) Predsednikov ogovor. 2) Letno poročilo tajnikov za dobo od 1. rožnega lani do 31. velikega travna letos. 3) Poročilo blagajnikovo o računske sklepi za l. 1904. (Računski sklep in ostali računi so gg. društvenikom v pisarni na ogled in jim bodo pri občnem zboru samem tiskani na razpolaganje.) 4) Volitev treh računskih presojevalcev (§ 9. lit. a) dr. pravil).

5) Poročilo blagajnikovo o proračunu za l. 1905. 6) Dopolnilna volitev društvenega odbora. Po § 12. društvenih pravil izstopijo letos iz odbora gg: Finžgar Frančič, Grasselli Peter, dr. Lesar Jožef, dr. Murko Matija, Pajk Milan, dr. Starčevič Ivan, Svetec Luka, Tavčar Alojzij, † Vavšič Ivan in Zupančič Anton. Razen njih bo občnemu zboru danes izvoliti mestno izstopovalca dr. Karla Gašera, še enega odbornika za dobo treh let. V odboru pa še ostanejo gospodje: Bartel Anton, dr. Deteški Frančič, Džemnik Jakob, dr. Gregorčič Anton, Hubad Frančič, dr. Leščič Frančič, dr. Janežič Ivan, Koblar Anton, Kostanjevec Jožef, Lavec Frančič, Mačiger Ivan, Novak Frančič, Perušek Rajko, Pintar Luka, Pieteršnik Maks, dr. Požar Lovro, Senekovič Andrej, dr. Šket Jakob, Sušnik Ivan, Šubic Ivan, Šuklje Frančič, dr. Tavčar Ivan, dr. Ušenčnik Aleš, Vilhar Ivan, Wiesthaler Frančič, dr. Zbašnik Frančič in Zupančič Vilibald. Vsi 20 odbornikov mora praviloma biti v Ljubljani, izstopovalci smajo biti zavetljivi. Pri volitvi treh računskih presojevalcev in pri volitvi odbornikov se vtevajo tudi zakonito podpisani volilni listki nenavzročnih društvenikov. 7) Posamezni nasveti in predlogi. (Kdo želi v smislu § 4 lit. a) društvenih pravil staviti kak našvet, ga mora po § 2 lit. a) opravilnega reda predložiti odboru in storiti to vsaj do 31. velikega travna t. l., da hoče, da pride v občnem zboru na razgovor.) V Ljubljani, dne 18. velikega travna 1905. Predsednik Fr. Levec, tajnik: E. Lah, blagajnik: Dr. J. Starčevič.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 22. maja.

— **Osebna vest.** V pokoj je šel železniški nadzornik gosp. Anton Komarov, na njegovo mesto pa je prišel g. Pevac, rojen Srb.

— **Ljubljanski občinski svet** ima v torek, dne 23. maja ob šestih zvečer seje. Na dnevnem redu so naznani predsednik in poročila. 1. o podelitvi Franc Jožefove ustanove in realce v znesku letnih 100 K; 2. o podelitvi mečanskih podpor; 3. o izpanovem dopisu v zadavi mestnega nadkomisarja Jakoba Tomea prošnja upokojitev; 4. o dopisu mestnega

poti, po kateri bo hodila ta demonična ženska, bo marsikdo obležal kot njen žrtev. Le poglej, kako nore za njo vamoški. Še mi se nismo mogli ubraniti nemu čaru, ki smo je vajeni in smo jo poznali že kot otroka. Kdo jo zda sposna, pade brezpogojno v njeno oblast in postane njen suženj. Vzame mu vol in razum, vzame mu eneržijo in moštvo.

Tovariši so molče razmišljali o tem besedah. Tudi Jaklič je nekaj trenkov molčal. Potem se je ulegel na svojo posteljo, in gledajo proti stropu dejavnik bi govoril sam s seboj:

„Olga je maščevalka revežev zatirancev; kar store bogataši revežev kričnega, to maščuje na njih. Olga Slavik bo padel, Albert Balic bo krvavel, vsi bodo trpljeli in krvaveli, predno mine leto daleč.“

V podstrešju je zavladala tihola Jakličeve besede so sicer le delma prepričale njegove tovariše, a ugotovljali niso. Čutili pa so vsi, da bodo več dolgo prebivali v tej hiši, pride kmalu ura ločitve. Zamerili Rozmanki in Olgi, da sta pustili za stega in dobrega Kobeta iz hiše, uvidevali so, da jih Olga v hiši same tripi in da bi se jih najraje čim preiznebila. To jih je jezilo in ponizevajo v lastnih očeh in ne da bi kaj govorili se razumeli, da se pri prvi priljubljenosti izselijo.“

„Prijatelj — ti govorиш kakor kak filister,“ ga je zavrnil Jaklič. „Olga je nenavadna ženska. Olga je kakor vampir, ki se je iz naših nižav povzdignila v višje kroge, da jih tlači, da jim izpiva srčno kri in jih ugonablja. Na

Koristka.

Povest.
(Dalej.)

VII.

Slavik ni znal ne štetiti, ne računati. Zapravljal je podedovanje premoženje uprav blazno. Smehlja je plačeval večer za večerom šampanjca. „Pri solncu“ in z radostje je izpolnil Olgi vsako željo. Kupoval ji je najdražje obleke in vsakovrstnih dragocenosti, jo vodil po restavracijah in na zabave, na plese in na maskarade, povrh pa še „posojal“ stari Rozmanki zdaj nekaj petakov, zdaj nekaj desetak. Stara Rozmanka ga je naravnost oboževala in je Olgi priporočala, naj se drži tega čestilca.

Zaradi tega se je končno sprla celo s Kobetom. Sivolasi solicitator je bil spoznal, da je Olga zanj izgubljena. Težko se je sprijaznil s to mislio, kajti ljubil je Olgo vroče ali uvidel je, da z Olgo ne pride nikdar več skupaj in resignirano se je udal v svojo usodo. Ali ko je sprevidel, da je Olga zašla na pota nemoralnosti in da jo njen lastni mati še navaja k temu življenju, tedaj je vzklopila v njem kri in povedal je Rozmanki toliko bričnih resnic, da je srdito vzklopila in mu povedala svoje mnenje v obraz.

„Kaj pa pravzaprav mislite,“ se je jezila Rozmanka, „ali imate mar kaj

govoriti v naši hiši? Če Vam je Olga tako pri srcu, zakaj pa je niste vzeli? Še pred nekaj meseci bi Vas bila Olga z veseljem vzela.“

„Ali

magistrata v zadevi ponudbe za na-
men mestne kopeli v Koleziji; 5. o
dopisu mestnega magistrata v zadevi
pasjalnega zarađanavaju vse za
popravljanje mestnih električnih zvon-
cev; 6. o zadevi telovadnega društva
Ljubljanski Sokola, da bi se mu dal
v najem oni mestni svet, ki ga ima
sedaj v najem dirkališka zadruga; 7.
o dopisu južne železnice zaradi
predke jarka ob Bleiweisovi cesti; 8.
o parcelaciji Rudolf Goblovega sveta
med Erjavčeve cesto in Hilšerjevimi
ulicami; 9. o razdelitvi parcele št.
72 I/II katastrske občine kapucin-
sko predmestje na stavišča, 10. o do-
polnilni volitvi enega člana v Šolski
odbor za obrnonadaljevalne šole
mesto izstopivšega gospoda ravnatelja
Ivana Šubicu; 11. o določitvi pro-
stora za cesarjev in Prešernov spo-
menik; 12. o spravljanju listja v Lut-
termanovih drevoredih; 13. o rešitvi
prošenj za vsprejem v domovinsko
zvezno mestne občine ljubljanske; 14.
o prošnjah za podelitev meščanstva;
15. o prošnji nekega šolskega služ-
za bolničko podporo; 16. o župan-
jem nasvetu, da se odpoji neki
mestni uradnik na poučno potovanje.

Kranjski deželni zbor.
Razkrili in pojasnili smo strašansko
moralčno zaušnico, ki so jo dobili
klerikalci s tem, da niso mogli iz-
positi sklicanja deželnega zobra. Ta
zaušnica je bila res huda. Vlada je
pretrgala zasedanje državnega zobra
prav v namen, da dobe deželni zbori
čas za zborovanje. Cass je bilo torej
dovolj za sklicanje deželnega zobra
in kar je vlada dovolila drugim, to
bi bila lahko dovolila tudi klerikal-
cem, a ni hotela. Z grofom Pace-
tom so klerikalci izgubili svojega
glavnega podpornika; grof Pace je
je izposloval, da je vlada klerikalcem
časih ugodila; zdaj pa nimajo nikogar,
ki bi se zanje potegnil, in zato
je vlada njih prošnja za sklicanje
deželnega zobra tudi prezira in od-
bila. Tako bagateliziranje klerikalcev
je res značilno. Sedanja vlada skuša
namreč vse stranke, če le mogoče,
obrani pri dobrji volji, samo za
franjske klerikalce se prav nič ne
zmeni, samo nanje se nič ne ozira.
Klerikalci boli to in jih peče kakor
živ ogenj. Ker dejstva, da deželni
zbor ni bil sklican, ne morejo uta-
jiti, pa pravijo, da jim sploh nič ni
na tem, da se sklice deželni zbor.
Oj lisički — kako je grozdje kisl!
Na čem pa je potem klerikalcem?
Samonatem, da svoje lastne
vojilce, da kmetsko prebi-
valstvo prikrajšujejo za
podpore, ki bi jih lahko do-
bili? Naša stranka stoji od nekdaj
na stališču, da naj se deželni
zbor sploh nesklieče, dokler
njam stev, da je konec kle-
rikalni obstrukciji, ker je
škoda, da bi se potratili tisočki za
brezpoldno zasedanje in klerikalnim
poslancem plačevala še dijete za to,
da razgrajajo. Odgovornost za
škodo, ki jo ima prebival-
stvo, zadene seveda tiste,
ki so krivi, da deželni zbor
ne more redno funkcionirati,
to so pak klerikalni raz-
grajenci. Na tem stališču so naši
poslanci stali tudi sedaj. Reki so,
da ni treba sklicati deželnega zobra
in zgodilo se je tako, da pa so kle-
rikalci želeli, da se sklice deželni
zbor, je ob sebi umevno, saj morejo
svoje namere doseči samo
in edino v deželnem zboru
in nikjer drugod.

V počaščenje tržaškega
škofa so bili postavljeni, kakor po-
roča »Soča«, ob birmi slavoloki na
nekaterih krajih na Krasu. To je vse
obsodbe vredne, da se postavlja
tako zagrizenemu nasprotniku Slo-
venec na slovenskih tleh slavoloki.
Potem se ni čuditi, če nas bo še bolj
sovražil!

O propadu Španske
razlagu »Slovenec« svojim »bravcem“
neverjetne reči. O tem pravi »Soča“:
Med drugim pravi, da sta posebno dve
stvari, ki pokopujeta Španko: razgo-
zdrovanje in pomanjanje vode. — Mi
pa rečemo, da je spravila Španko na
beraško palico farška bisaga. Tisti
nešteči kloštri so požrli vse ter opusto-

šili deželo. Ljudstvo je izsesano in ne-
vedno, 51% prebivalstva ne zna ne
pisati ne čitati. Izsesavanje od strani
pobožnih mož in pa nevednost sta iz-
kopali Španji grob. Klerikalizem jo je
pokopal, ne pa pomanjanje vode! To
naj pove »Slovenec“, če hoče govoriti
resnico.

Kakšni uradniki pridejo
na postaje nove železnice po
slovenskem ozemlju? »Soča« piše:
Znano je, kako radi pošiljajo
tudi pri c. kr. državnih železnicah
med Slovence uradnike, ki ne znajo
slovenski. Slovence postavljajo pog-
stoma med trde Nemce, trde Nemce
pošiljajo pa k nam. Bati se je, da
železniška uprava pošlje na nove po-
staje ali samo nemške uradnike ali
pa po pretežni večini. Čuli smo, da
bo brčas res tako. Radi tega opon-
zarjam merodajne činitelje, naj se
pobrigajo pravočasno, da dobimo na
novu črto tudi sloveske uradnike.
Čemu jih služi toliko okoli med tujiči,
ko bi služili lahko na domačih tleh!

Za administrativnega
wodjo deželnega gledališča je iman-
ovan g. Jos. Senčar, sod. pristav
v p. in koncipijent pri g. dr. Danilu
Majoronu v Ljubljani.

Za umirovljenje je prosil
deželni veterinarski referent gosp.
Ivan Wagner.

Poročil se je danes v Ljub-
ljani gosp. Fran Gala, c. kr. davčni
pristav v Brežicah, z gospicijo Pele-
gijo Cesarjevo. Bilo srečno!

Prešernov spomenik.
Poživu gospoda profesorja Josipa Sti-
tarja za prispevke za Prešernov spo-
menik so se odzvali nadalje: g. Lacko
Pečank, ravnatelj ljubljanske kre-
ditne banke 10 K; g. Josip Tykač,
podravnatelj ljubljanske kreditne banke
5 K; g. Josip Vlach, blagajnik ljub-
ljanske kreditne banke 2 K; g. Otto
Balzer, knjigovodja ljubljanske kre-
ditne banke 3 K; g. J. Gruden, uradnik
ljubljanske kreditne banke 2 K; g. Bogumil
Kajzelj, uradnik ljubljanske kreditne
banke 3 K; g. Ivan Mikuž, deželni računski
oficijel v Ljubljani 2 K; g. Fran Xav. Souvan ml., vele-
tržec v Ljubljani 20 K; g. Ubald pl.
Trnkóczy, lekar v Ljubljani 50 K;
g. Ivan Grobelnik, trgovec v Ljubljani
10 K; g. Jos. Vavruška, c. kr. tov.
oficijal 1 K; g. Fran Kollmann, predsednik
Mestne branilnice 50 K; p. n. glavni zastop Gossos
v pivovarni v Ljubljani 10 K; g. Fran
Krvarič, kavarlar v Ljubljani 2 K; g.
Josip Perdan, trg. v Ljubljani 10 K; g.
Ernest Perdan, trgovec v Ljubljani 20 K;
g. Karl Hamann, trgovec v Ljubljani 10 K;
g. Ivan Šenig, trgovec v Ljubljani 10 K.
Živeli zavedni darovalci in naj bi našli
mnogo posnemalcov.

Nesreča na Mežaklji
pred sodnijo. Kakor znamo, je
bil gimnazijec Ivo Tavčar opro-
ščen od obtožbe pregreška zoper
varnost življjenja. Zoper to oprostilno
sodbo je c. kr. državno pravdništvo
vložilo ničnosten pritožbo na kas-
cijski dvor. Dne 9. junija t. l. se bi
imela vršiti kasacijska razprava o tej
pravdniški pritožbi. Te dni pa se je
ta razprava prsklicala ter se zgo-
vorniku naznalo, da je c. kr. prav-
ništvo v Ljubljani umaknilo svojo
ničnosten pritožbo. S tem in tako je
tedaj ta kranjska zadeva kondan-

Srbška čitalnica“ v
Ljubljani. Začasni odbor »Srbške
čitalnice je bil povabil v Ljubljani
živeče Srbe na dan 20. t. m. na usta-
novni zbor, ki se je vršil zvečer ob
polu 8. uri v hotelu »Štrukelj“. Za-
časni predsednik, g. Gjuric, je otvoril
zborovanje, pozdravil vladnega za-
stavnika g. dr. Zarnika, gosta čas-
nikarja, g. Sijačkega iz Belgradu in
zastopnika »Slov. Naroda“ in »Slo-
venca“. V nadaljnjem svojem govoru
je g. Gjuric omenil, da se je misel,
ustanoviti »Srbško čitalnico“, poro-
dila že pred dvemi leti. Do uresni-
čenja pa zato ni moglo priti, ker so
bili nekateri Srbi mnenja, da čital-
nica ne bude mogla uspetati. Sedaj
so premagane vse ovire, in Srbi
imajo svoje lastno ogrijanje. Dasi so
Slovenci, tako nadaljuje približno
govornik, Srbi najubijevejne spre-
jeli, tako, da se lahko čutijo popol-
noma domače, vendar je ustanovitev
»Srbške čitalnice“ zelo potrebna, in
to iz dveh razlogov. Prvič se hočejo
Srbi v svojem domačem krogu sh-
jati, razveseljevati in izobraževati,
drugič pa hočejo, da se bratje Slo-
venci pouče o srbskih razmerah iz
neskaljenega vira, to je iz srbskih
listov samih, kar doslej ni bilo možno.
V ljubljanskih kavarnah je dobiti
samo dva srbska lista, radi tega je
bilo slovensko občinstvo, ako je ho-
tel izvedeti kaj o Srbih, navezano
na nemško, Srbom sovražno čas-
opisje. Iz nemškega časopisa pa so
Slovenci dobili o Srbih mnogokrat

popolnoma napačno sodbo. Temu se
priče v okom z ustanovitvijo »Srbske
čitalnice. — Po kratkem premoru
se je vršila volitve odbera ter so bili
soglasno izvoljeni g. Gjuric predse-
nik, gg. Pevac, Romanović, Dr-
bić, Popović, Konjević, Manger in
Prisa za odbornike. G. Romanović
je nato predlagal, da se odbor obrne
do srbskih novinarjev, da bi dobilo
državno nekatere liste, če ne brez-
plačno, pa vsaj proti temu, da se
plača samo poština. G. Šijački je
kot član srbskega časnarskega dru-
štva obljubil, da bode po svojih m-
deh deloval za »Srbsko čitalnico«,
kajti z mesecno članarino 50 vinar-
jev je res nemogoče, da bi si dru-
štvo že sedaj nabavilo potrebnih
listov.

Sokolskega pošiljete
v Škofljico udelačilo se je v
državni obisk vključujoči slabemu
menu 46 članov ljubljanskega (81)
in ščenskega (15) društva, več telo-
vadcev v civilni opravi in nekaj va-
jencev.

Nemška šola v Spodnji
Šiški. V notici, ki smo jo priobčili
te dni, je bilo omenjeno, da deluje
za to šolo neki železniški uradnik.
V Šiški se sedaj sede, da je ta
uradnik pristav državne železni-
ce g. Fran Kotnik. Ta dol-
žitev pa je krivična. Dotični uradnik,
ki deluje za nemško šolo, je gosp.
Fran Unger.

Razočaraní veteranci.
Po listih je krožila vest, da je domo-
branski minister ugodil dolgoletni
želji veteranskih društev in odredil,
da se veterani oboroži s starimi pu-
škami in bajoneti. V veteranskih krog-
ih je ta vest obudila nepopisno ve-
selje, ki pa je trajalo le malo časa,
kajti »Fremdenblatt« je razdelil, da
je vest neresnična in da bodo morali
veteranci slej ko prej neoboroženi
hoditi po ti solzni dolini.

Lov občine Godovič,
potem del gorenjelogaškega lovišča,
imenovan ekvivalentni gozd »Heibe«,
se daje letos v zakup. Več v inseratu.

**Žrtev kmetijskega dru-
štva na Bledu.** Prostovojna-
dražba se je vrnila v nedeljo popol-
dne na Minem pri Bledu pri posel-
niku Andreju Noču, ki je imel fili-
jalko klerikalnega kmotijskega dru-
štva. Dasi je Noč imel, predno je
otvoril to filialko, poleg posetiva še
denar, ki je po preteklu štirih let prišel
revež skoraj na beraško palico.

**Vodovod za vso blej-
sko občino.** Načrt za ta vodo-
vod je izdelal deželni nadinženir
g. Sibrizaj. Stroški so proračunjeni
na 135 000 K. Studenec je vzet na
travniku blizu Radice.

Ujet goljuf. Richard Perini iz
Viðima je delal na Jesenicah pri
železnicu in je odnesel svojemu pred-
stojniku, ki mu je dal več denarja,
da poplača mesnarja, ves ta denar ter
je popihal. Pred par dnevi je prišel
v Gradisče na Goriščem, kjer so ga
orožniki prijeti.

Klub jugoslovanskih
agronomov na Dunaju si je iz-
vonal na svojem prvem rednem obč.
zboru dne 18. maja 1905. za letni
tečaj sledenje odber: Predsednik: cand.
agr. Ant. Podgorik, podpredsednik:
cand. agr. Djordje Kolarowsky, bla-
gajnik in knjižničar: stud. forest. Jos.
Vodopivec, tajnik: stud. forest. Rado-
slav Kosječ, preglednika: cand. agr.
Josip Zidanšek in stud. agr. Ant.
Tavčar.

**Dve velezanimivi pred-
stavi v „Narodnem domu“** bodeta jutri 23. in pojutrišnjem 24.

Srbška čitalnica“ v
Ljubljani. Začasni odbor »Srbške
čitalnice je bil povabil v Ljubljani
živeče Srbe na dan 20. t. m. na usta-
novni zbor, ki se je vršil zvečer ob
polu 8. uri v hotelu »Štrukelj“. Za-
časni predsednik, g. Gjuric, je otvoril
zborovanje, pozdravil vladnega za-
stavnika g. dr. Zarnika, gosta čas-
nikarja, g. Sijačkega iz Belgradu in
zastopnika »Slov. Naroda“ in »Slo-
venca“. V nadaljnjem svojem govoru
je g. Gjuric omenil, da se je misel,
ustanoviti »Srbško čitalnico“, poro-
dila že pred dvemi leti. Do uresni-
čenja pa zato ni moglo priti, ker so
bili nekateri Srbi mnenja, da čital-
nica ne bude mogla uspetati. Sedaj
so premagane vse ovire, in Srbi
imajo svoje lastno ogrijanje. Dasi so
Slovenci, tako nadaljuje približno
govornik, Srbi najubijevejne spre-
jeli, tako, da se lahko čutijo popol-
noma domače, vendar je ustanovitev
»Srbške čitalnice“ zelo potrebna, in
to iz dveh razlogov. Prvič se hočejo
Srbi v svojem domačem krogu sh-
jati, razveseljevati in izobraževati,
drugič pa hočejo, da se bratje Slo-
venci pouče o srbskih razmerah iz
neskaljenega vira, to je iz srbskih
listov samih, kar doslej ni bilo možno.
V ljubljanskih kavarnah je dobiti
samo dva srbska lista, radi tega je
bilo slovensko občinstvo, ako je ho-
tel izvedeti kaj o Srbih, navezano
na nemško, Srbom sovražno čas-
opisje. Iz nemškega časopisa pa so
Slovenci dobili o Srbih mnogokrat

Majden skelet. V soboto
so našli pri izkopavanju starin na
bivšem bolnišničnem vrtu ob Dunaj-
ski cesti v globoki 1 1/4 metra slo-
veški skelet, ki je imel obraz obrnjen
proti zahodu. Skelet je fotograf Müller
fotografoval, potem pa so ga pre-
nesli v »Rudolfinum«. Poleg skeleta
je bilo tudi nekaj lončenih stekilk za
na grob.

Vlomil je dne 13. t. m. ne-
nan tat v stanovanje Franceta Ma-

istra, posetnika v Zagradu pri
Dobrunjah, in ukrade 54 K denarja,
nikelasto uro z arabskimi številkami,
dve stari dvajsetici, eno petico in
oklopno verižico. Škoda znaša 87 K.

Pes je ugriznil v soboto
16-letnega ključarskega valjence Ant.
Kovača v levo krado pod kolenom in
ga lahko telesno poškodoval. Lastnica
pesa je znana. Tudi trgovskega pot-
nika Rudolfa Pozellerja je v neki
gostilni v Kolodvorskih ulicah pes
ugriznil nad kolenom in ga telesno
poškodoval. Istotako je tudi lastnik
tega pesa znani.

Z vilami po glavi je u-
dal znani trnovski razgrajec Fran Bo-
kavšek, stanovanec v Karunovih ulicah
št. 14, gluhenomega krošnjarja z vži-
galicami Matijo Poldana, ker mu ta
hotela dati za žganje. Gluhonemec
je na glavi lahko telesno poškodoval.
Bokavšek je že star protovška hiša.

Tudi zidarskega orodja
se polačajo. Že v soboto smo
poročali o tativni zidarskega orodja.
Sedaj je pa zopet zidarsko Alojziju
Battiju in Anzelmu Brusadini v Šiški
dejavnosti v zidarskih ulicah. Battiju
je že star protovška hiša.

„Sama ve postave“ go-
stilničarica Teresija Golobova na Tr-
žaški cesti št. 21. Ko je navedenka
natakarica Helene Klotzerjevo, ki je
hotela oditi iz alužbe, brez vsakega
vraka s atolom premikastila in jo
telesno poškodovala, je štala po policies-

V rajskomilem maju.

Ko pride maj v deželo, je prišel oni čas, o kojem so pesniki stare dobe posebno sanjari in ki so mu dajali najljubkejše priimek. Močno, da je bil maj v prejšnjih časih bolj poladno nadahnjen — v najnovejšem času pa dela ljudem navadno veliko manj veselja ter je prišel z bog svojih zimskih muh dejansko ob ono glorijsko, ki so ga z njo skušali overčati pesniki naših dedov. Bodisi kakorkoli, vsekako

je majnik oni čas, v katerem resno premišljujemo in se posvetujemo, v kakih toplicah, v katerem čvrstem gozdnem ali gorskem kraju naj poščemo bolestnemu telesu zdrajva in krepila po napornem zimskem času. V neprimereno višji meri se tiče to vprašanje onih staršev, ki so si njih ljubljencevi nakopali tako bolezen, posebno v velikem mestu, kjer razsaja veliko bolezni, iščoči si jih v žrtve; te bolezni, imenovane „velikometne bolezni“, se ljudi v malih krajih in na deželi letevajo veliko redkeje.

V vrsto teh bolezni, ki bujno cveto v velikih mestih in si nabirajo številnih žrtev, spadajo kot prvi angleška bolezna in škrufolzo. Po manjanju prostega svežega zraka in svetlobe, katero pomanjkuje se čuti sosebno v revnejših okrajkih, kjer stanejo ljudje tesno v zadehlih brezračnih in temnih prostorih, provroča te bolezni in jih pospešuje izredno naglo. In ravno ta najrevnejše žrtev gorenjih bolezni so jim na videzno izročene, brez pomoči, ker tem žrtvam primanjkuje sredstvo, poleteti v krasno

naravo, na čisti, krepilni in zdravilni zrak gozdov in gora ter se tam iznebiti bolezni. Gotovo so ti siromaki zapostavljeni z ozirom na srečno oblagodarjene sloje, vendar pa tudi tem reveržem ne primanjkuje obrambnih sredstev. In tako sredstvo je po svojih izbornih lastnostih že davno znana in čislana Kufekejeva moka za otroke. Neki zdravnik, za otroke piše o njem: „Za otroke, bolehaloča na angleški bolezni in škrufolzo, ki je pri njih tvorba kosti in mišic nastopajočo nepravilno menjava snovi. Iz tega razvidno, kako ugodno Kufekejevo otroško moko ocenjuje poklicane strani in kolikor vrednost se ji pripoznava za otroško hranite-

moko izborni hranilno sredstvo, ki podpira formo zdravljenje. Ker obsegna mnogo mineralnih snovi, vpliva na tvorbo kosti v uglednem smislu in bogat obseg lahko prebave beljakovine učinkuje tako dobro na tvorbo mišičevja. Poleg tega uravna hraničev s Kufekejevo moko pri takih otrokih skorodvedno nepravilno menjava snovi. Iz tega razvidno, kako ugodno Kufekejevo otroško moko ocenjuje poklicane strani in kolikor vrednost se ji pripoznava za otroško hranite-

Meteorologično poročilo.

Vrhina nad morjem 808 m Breznički vrh 726 m

Način opazovanja	Čas	Stanje barometra v mm	Temperatura v C. t. tura	Vetrovi	Nebo
20. 9. zv.	730 6	131	sl. jvzhod	sk. oblaci	
21. 7. zj.	729 7	142	sr. jzahod	pol. oblaci	
22. 8. pop.	729 0	165	p.m. jzah.	oblaci	
23. 9. zv.	729 5	121	sl. jvzhod	skoro jas.	
24. 7. zj.	729 1	111	sr. vzvz.	dež	
25. 8. pop.	728 0	124	sl. sever	dež	

Srednja temperatura sobote in nedelje: 14,4° in 14,3°, normale: 14,6° in 14,8°. Mokrina v 24 urah: 0,0 mm in 3,8 mm.

Borzna poročila.

Ljubljanskega Kreditne banke v Ljubljani.

Uradni kurzni dan borze 21. maja 1905.

Naložbeni papirji	Dinar	Blago
majeva renta	100,55	100,75
srebrna renta	100,30	100,50
avstr. kronska renta	100,50	100,70
zlatna	119,70	119,90
ograska kronska	98,35	
zlatna	118,35	118,55
posojilo dežele Kranjske	99,50	101—
posojilo mesta Špihet	100,50	101,50
Zadar	100—	
bos.-herc. žel. pos. 1902	101,60	102,60
češka dež banks k. o.	100,15	100,60
z. o.	100,15	100,70
pošt. pisma gal. d. hip. b.	101,20	102,20
10% pr.	107,65	108,65
zast. pisuma Innerst. hr.	100,50	101,50
dež. hr.	100,50	101,10
z. pis. ogr. hip. ban.	100,10	101,10
obl. ogr. lokalnih žel.	100—	101—
ležnje d. dr.	100—	101—
obl. češke ind. banke	100,75	101,75
prior. Trst-Poreč lok. žel.	99—	
prior. dol. žel.	99,50	100—
juž. žel. krp. 1/1/	320,75	322,75
zavt. pos. za žel. p. o.	100,95	101,95

Šrečke	od 1. 1880/1	159,30	151,80
" 1864	295—	300—	
" tizske	171—	173—	
" tem. kred. I. emisije	315—		
" II.	307—	315—	
" ogr. hip. banks	277—	282—	
" srbske à frs. 100—	107,25	113,25	
" turške	143,60	147,60	
Basilika srečke	26,65	28,65	
Kreditne	486—	496—	
Inomorske	78—	83—	
Krakovske	89—	97—	
Ljubljanske	66—	72,80	
Avst. rud. križa	57,50	59,50	
Ogr.	37,35	39,35	
Rudolfove	66—	69—	
Saloburske	75—	82—	
Dunajske kom.	542—	551,50	
Delnice	11,35	11,40	
Južne železnice	89,60	90,60	
Državne železnice	669,50	670,50	
Avtro.-ogrsko bančne delnice	1645—	1656—	
Avtro.-kreditne banke	668,50	669,50	
Ogrske	78,85		
Zivnostienske	246—	247—	
Premogokov v Mostu (Brīx)	660—	663—	
Alpinški montan	535,50	536,50	
Prasko žel. in dr.	2690—	2704—	
Rims-Murški	561,25	562,25	
Trbovške prem. družbe	291—	294—	
Avst. orodne tov. družbe	620—	626—	
Češke sladkorne družbe	172,50	174,50	
zal.	11,35	11,40	
20 franki	19,09	19,12	
20 marke	23,47	23,54	
Sovereign	23,98	24,06	
Marke	117,32	117,52	
Laški bankovci	95,40	95,60	
Rublji	253,75	254,75	
Dolarji	4,84	5—	

Žitne cene v Budimpešti.

Dne 22. maja 1905.

Termin.

Pšenica za maj	100 kg. K	18,94
" oktober	100 "	16,46
" "	100 "	13,36
Koruzna za maj	100 "	15,56
" julij	100 "	14,72
Oves za maj	100 "	11,16
" oktober	100 "	11,36

Efekti.

Nespremenjeno.

Naprodaj je dobro vozeče motorno-dvokolo

s stranskim sedežem ali brez njega, 3 in pol konjskih sil, s prižiganjem na magnet in s trakovno zavoro.

Vpraša naj se na Gruberjewi cesti št. I.

Po vseh

manjših in večjih krajih vsega Avstrijskega se iščejo za razpečavanje splošno zahtevanega eksportnega predmeta sprettni agenti proti majhni stalni plači in visoki proviziji. — Dopisi na Aleksander Klein, eksporter, Budimpešta, Josefsring 16. 1596—5

Uradnik

izurjen na pisalnem stroju, se sprejme v tukajšnjo pisarno s 1. junijem t. l. Stenografi imajo prednost.

Ponudbe sprejema uprav. „Slov. Naroda“.

1673—1

Parni stroj

2 konjskih sil, skoro nov, je poceni naprodaj.

Vpraša naj se v tovarni salam Rajmunda Andretto v Ljubljani.

Lepo Stanovanje za letoviščarie

s 4 sobami ter kuhinjo z vso opravo, v prijaznem kraju na Gorenjskem, pole ure od postaje Lesce, ali 10 minut od Poljč, se odda za poletno sezono v najem.

Kje — pove upravnost „Slov. Naroda“.

1458—5

začasno se preseli pisarna

Jos. Paulina

zaloga trbovljskega in dolenskega premoga

z Marijinega trga št. 1

v Nove ulice št. 3, I. nad.

(blizu kavarne „Evropa“).

1618—3

Kapelnik

ki bi poučeval že nekoliko izučene osebe godbe na pihala

se takoj sprejme.

Vprašanja in ponudbe z navedbo plačila sprejema

Načelstvo vojaškega veteranskega društva v St. Vidu nad Ljubljano.

Fr. Šuštaršič, načelnik.

1650—3

V torek, 23. in v sredo, 24. maja

vselej zvečer ob 8. uri